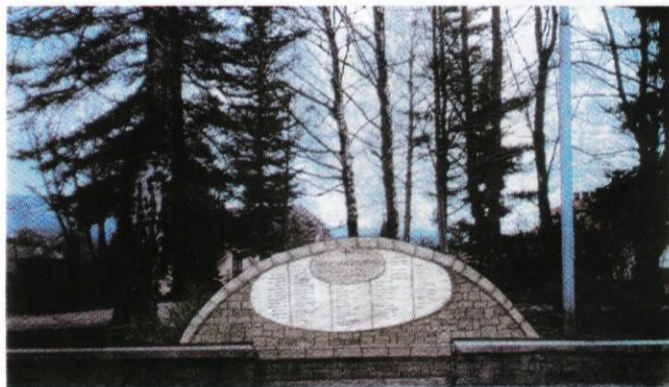

Moravska dolina na starih razglednicah

PEČE IN OKOLICA

Peče ležijo na severovzhodnem kotlinastem delu Moravske doline, pod Tlačnico. Tla so peščena s plastmi marmorja. Tu so tudi naravni viri čiste vode. Peče so v zapisih prvič omenjene leta 1238. Cerkev sv. Jerneja je bila sezidana leta 1526, v 18. stoletju pa je bila baročno obnovljena. V tem delu Moravske doline sta tudi dva gradova: v Križatah in Kandršah. V Pečah je živel prvi znani učitelj župnik Franc Pirc (1785-1880), ki je umno sadjaril in v desetih letih precepil čez 120 tisoč sadik žlahtnega sadja; natisnil je Kranjskega vrtnarja; v petdesetih letih življenja pa je odšel v Ameriko poučevati Indijance. Iz Peč je bil tudi Frančišek Skok, ki je leta 1917 v vojni bolnici na Dunaju napisal pesem o vojnem trpljenju njihove trinajstčlanske družine. V bližnjem Pretržu je bil rojen dr. Josip Mal, ki je bil 36 let ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani. Napisal je mnoga zgodovinska dela in dokončal tudi Grudnovo Zgodovino slovenskega naroda. Če nas vodi pot iz Peč proti Moravčam, se ustavimo pod hribom, kjer je na desni strani v bregu Vrišnikova jama – zijalka (»ziuka«), v njej pa je preživel samotarska leta, od leta 1932 do leta 1935, puščavnik Janez Mlinar, ki se je iz dunajskega vele mesta umaknil sem, v tišino (priloga razglednica). Ustavimo se lahko tudi v Zg. Kosezah in si ogledamo baročno cerkev sv. Štefana iz leta 1414. V cerkvi je glavni oltar ki ga je izdelal Andrej Rovšek. V vasi pa je živel Jernej Vidergar, ki si je

Obeležje zamolčanim žrtvam na Moravškem

Pred približno sedmimi leti se je (podobno kot v drugih slovenskih krajih) začelo zbirati podatke o zamolčanih žrtvah Moravske doline.

S tem namenom je bil osnovan **samoiniciativni odbor za postavitev obeležja zamolčanim žrtvam**, ki so ga sestavljali sorodniki žrtev, župljani in duhovnika župnij Moravče ter Vrhpolje. Odbor je izdelal popis zamolčanih žrtev v skladu z navodili Nove zaveze. Zbrani so bili podatki o približno devetdesetih prebivalcih župnij Moravče, Vrhpolje in Peče, ki so bili ubiti med drugo svetovno vojno in prve mesece po njej. Umrli so bodisi kot mobiliziranci v nemški vojski bodisi kot žrtve komunistične revolucije (domobranci ali civilisti).

Odbor je pripravil tudi idejni osnutek, ki simbolizira gomilo. Z javno označitvijo podatkov ubitih in do sedaj zamolčanih bomo pokopali sovraštvo in razdore, ki izvirajo iz tragičnih odločitev v času druge svetovne vojne in po njej.

Obeležje naj bi bilo dokončano in blagoslovljeno v mesecu juliju letošnjega leta.

I.D.

Vhod v poseljski grad

Bivališče samotarja

izdelal violinske citre in nanje lepo igral. Vas je dobila ime po svobodnih kmetijah v času tlačanstva.

Na skrajnem vzhodnem robu Moravske doline, nad Križatami, pa so Peške Kandrše s cerkvijo sv. Mihaela. Prvič je omenjena leta 1526. V kandrških bregovih izvira Drtjiščica.

Rado Kokalj

Zanimivosti iz Domžal, Mengša in Lukovice

In kaj sporoča bralcem Slamnik?

Občina Domžale praznuje 19. aprila svoj praznik. Center Domžal so v tem času krasili lepo razcveteli tulipani.

Občinski svetniki Občine Domžale so pridno sprejemali nove sklepe, popravljali nekatere stare, reševali težave tovarne Induplati. Ne zmanjka jim težav, ki jih je potrebno reševati strpno in v dobro vseh občanov.

Razdelili so stanovanjska posojila.

Veliko lepega nam je v bližnji preteklosti ponujal Arboretum v Volčjem Potoku. Lahko smo videli veliko cvetov različnih barv. Obiskovalce so razveselile tudi novo nameščene tablice, ki jih seznanijo z imeni posameznih rastlin.

Za zdravje pričnimo skrbeti že v otroških letih, svetujejo tako zdravniki zasebniki kot zdravniki, ki vodijo ambulante v Zdravstvenem domu v Domžalah. Torej proč z alkoholom, cigaretami, preveliko količino mastne in začinjene hrane.

Ob občinskem prazniku je Cveta Zalokar Oražem prerezala vrvico na popravljenem mostu na Pšati.

Zlato občinsko plaketo so si prislužili v Košarkarskem klubu Domžale. Podelili so tudi srebrna in bronasta priznanja posameznikom in skupinam oz. društvom.

Svoj pevski zbor ima tudi Glasbena šola Domžale, mlade pevce vodi ga. Jožica Vidic.

Helios Domžale po svojih močeh pomaga športnikom. Športnim zvezam so podarili barve za ureditev športnih objektov v vrednosti 2,5 milijona SIT

Tudi mladi šahisti niso počivali.

Malo šolo so obiskovali tudi kosmatinci, veliki in tudi tisti manjši, ki so se učili lepega pasjega vedenja.

Kaj pa je novega v Rokovnjaču?

Krajani v KS Češnjice in Pšajnovica so podpisali pismo o dobri nameri, saj bi tako hitro prišli do nove stavbe za mrliško vežico na eni strani objekta, na drugi strani pa do prostora za poučevanje verouka in sestanke krajevnih organizacij.